

Powszechny
dziennik praw państwa i rządu
dla
cesarstwa austriackiego.

Część LIX.

Wydana i rozestana: dnia 2. Października 1852.

Allgemeines
Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt
für das
Kaiserthum Oesterreich.

LIX Stück.

Ausgegeben und versendet am 2. October 1852.

Część LIX.

Wydana i rozesłana dnia 2. Października 1852 r.

190.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z d. 16. Września 1852.

dotyczące zaprowadzenia ustawy prowizorycznej o postępowaniu procesowem cywilnem w Węgrzech, Kroacyi, Sławonii, województwie Serbskiem i banacie Temeskim.

W skutek upoważnienia, udzielonego ministerstwu sprawiedliwości Najwyższą uchwałą Najjaśniejszego Pana z d. 12. Września 1852 r. do poczynienia potrzebnych kroków w celu lepszego uregulowania postępowania sądowego cywilnego w Węgrzech, Kroacyi, Sławonii, województwie Serbskiem i banacie Temeskim, a tem samem do zaprowadzenia w tych krajach prowizorycznej ustawy sądowej cywilnej; rozporządza się co następuje:

I.

Z dniem 1. Stycznia 1853 r., zaprowadzoną będzie prowizorycznie z następującymi postanowieniami załączona ustawa sądowa cywilna *) we wszystkich władzach sądowych w królestwach Węgier, Kroacyi, Sławonii, w województwie Serbskiem i banacie Temeskim, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego.

Przeto uważane będą oraz za zniesione wszelkie dawniej istniejące przepisy o postępowaniu w sprawach cywilnych, odnoszące się do przedmiotów tejże ustawy procesowej.

II.

Postępowanie zatem prawne we wszystkich skargach, wniesionych od wyższej chwili, lub względem których takowe dopiero rozpoczętem być ma, odbywać się będzie według przepisów niniejszej ustawy procesowej.

III.

Równie też sądy pierwszej instancyi winny będą postępować według przepisów niniejszej ustawy procesowej we wszelkich podaniach innego rodzaju, nie tyczących się wyłącznie czynności wpadkowych w procesach już wiszących, mianowicie we wszystkich podaniach o przypuszczenie dowodu na wieczną pamięć przez świadków lub

*) Tenże przepis (prowizoryczna ustawa sądowa cywilna dla Węgier, Kroacyi, Sławonii, województwa Serbskiego i banatu Temeskiego) wydrukowaną została osobno w języku niemieckim w c. k. drukarni nadwornej i rządowej w wydaniu podręcznem urzędowem (8-vo) i jest tamże do nabycia. — Oprócz tego wyjdzie takowy także następnie w dziennikach krajowych dla Węgier, Kroacyi, Sławonii, dla województwa Serbskiego i banatu Temeskiego we wszystkich tamecznych językach krajowych.

LIX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 2. October 1852.

190.

Justizministerial-Verordnung vom 16. September 1852,

die Einführung einer provisorischen Civilprocess-Ordnung in Ungarn, Croatien, Slavonien, der serbischen Woiwodschaft und dem Temeser Banate betreffend.

Da Seine k. k. Apostolische Majestät mit Allerhöchster Entschliessung vom 12. September 1852 das Justizministerium zu ermächtigen geruht haben, das Erforderliche zur besseren Regelung des Civil-Rechtsverfahrens in Ungarn, Croatien, Slavonien, der serbischen Woiwodschaft und dem Temeser Banate zu verfügen und daher eine provisorische Civilprocess-Ordnung daselbst einzuführen, so wird hierüber Folgendes verordnet:

I.

Vom 1. Jänner 1853 angefangen hat bei allen Gerichtsbehörden in den Königreichen Ungarn, Croatien und Slavonien, in der Woiwodschaft Serbien und in dem Temeser Banate, mit Ausnahme der Militärgränze, die beiliegende Civilprocess-Ordnung *) unter den nachstehenden Bestimmungen provisorisch in Kraft zu treten.

Hiedurch sind zugleich alle früher bestundenen, auf die Gegenstände dieser Process-Ordnung sich beziehenden Vorschriften über das Verfahren in Civil-Rechtssachen als aufgehoben anzusehen.

II.

Duher ist das rechtliche Verfahren über alle Klagen, welche von dem gedachten Zeitpunkte an neu anhängig gemacht werden, oder über welche doch das Verfahren erst eingeleitet werden soll, nach den Vorschriften dieser Process-Ordnung zu pflegen.

III.

Ebenso haben die Gerichtsbehörden erster Instanz alle Einschreitungen anderer Gattung, welche nicht blosse Zwischenhandlungen in Processen betreffen, worüber die Verhandlung bereits im Zuge sich befindet, insbesondere alle Gesuche um Zulassung einer Beweisführung zum ewigen Gedächtnisse durch Zeugen oder Sachverständige, um die Bewilligung

*) Diese Vorschrift (provisorische Civilprocess-Ordnung für Ungarn, Croatien, Slavonien, die serbische Woiwodschaft und das Temeser Banat) wurde in deutscher Sprache abgesondert in der k. k. Hof- und Staatsdruckerei in amtlicher Hand-Ausgabe (8vo) gedruckt, und ist daselbst zu haben. — Sie wird überdies nachträglich auch in den Landesgesetzblättern für Ungarn, Croatien und Slavonien, die serbische Woiwodschaft mit dem Temeser Banate in allen dortigen Landessprachen abgedruckt erscheinen.

biegłych, o pozwolenie zapowiedzenia, aresztu, sekwestracyi lub innych prowizorycznych środków zabezpieczenia, o przywrócenie do dawnego stanu, o udzielenie lub dalsze prowadzenie egzekucyi, choćby rzeczzone podania już dawniej były wniesione, skoro tylko w czasie działalności nowej ustawy procesowej, nie zapadła jeszcze żadna decyzja na takowe.

IV.

Jeżeli wyniesione skargi lub proźby, w których według Art. I i II. postępowanie dopiero rozpoczętem być ma, nie zgadzają się z przepisami nowej ustawy procesowej, winien będzie sąd jeszcze przed rozpoczęciem postępowania, według okoliczności z za-
wezwaniem stron przed siebie, udzielić im potrzebne objaśnienia, a w razie potrzeby wyznaczyć im stosowny termin do poprawienia podania.

V.

Co się tycze procesów, w których już jest rozpoczętem postępowanie przy zaprowadzeniu nowej ustawy procesowej, których atoli do orzeczenia wyroku jeszcze nie wyniesiono, jeżeli w tym celu jedna lub druga strona uczyni podanie, sąd wyznaczy termin sądowy i dochodzić będzie, co uczynić należy dla poprawienia dotychczasowego postępowania, ażeby takowe dalej prowadzić można stosownie do przepisów nowej ustawy procesowej. Odpowiednio temu należy wedle potrzeby uzupełnić postępowanie.

VI.

Procesa, podane już do orzeczenia w pierwszej instancyi, będą wprawdzie rozsądzone i orzeczone według ustaw dotąd obowiązujących. Wszelkie atoliż orzeczenia, wystawiane będą w formie przepisanej w ustawie procesowej. Równie, jeżeli przy rozsądzeniu idzie o wyprowadzenie dowodu ze świadków lub biegłych, albo o złożenie przysięgi, prowadzenie dowodu tego nakazanem i skutecznionem będzie według postanowień tejże ustawy procesowej.

VII.

W taki sam sposób postępować należy przy rozstrzygnięciach wyższych instancyj, mających być wydanemi po zaprowadzeniu niniejszej ustawy procesowej w sprawach spornych, osądzonych już w niższej instancyi. Przytem zachować należy przepis §. 22. Najwyższego postanowienia z d. 3. Listopada 1849 r., wydanego w przedmiocie urzędzenia prowizorycznego sądów i ustawy procesowej w Węgrzech, tudzież Najwyższego postanowienia z dnia 1. Marca 1850, dla Kroacyi i Sławonii, według którego oprócz odwołania się (apelacyi) i odnowienia procesu (*novum simplex*), wszystkie inne, w myśl dawniejszych ustaw w mocy zostające środki prawa za nieprzyuszczalne uznane zostały.

VIII.

Odwołania się i rekursa, przeciw dawniej zapadłym, lecz jeszcze w moc prawa nie wszłym wyrokom i rezolucyom, będą od chwili zaprowadzenia nowej ustawy procesowej

eines Verbotes, Arrestes, einer Sequestration oder anderer provisorischer Sicherstellungsmittel, um die Wieder-Einsetzung in den vorigen Stand, um Ertheilung oder Fortsetzung der Execution nach den Vorschriften dieser Process-Ordnung zu behandeln, wenn gleich diese Gesuche schon früher angebracht worden wären, ohne dass jedoch zur Zeit der eingetretenen Wirksamkeit der Process-Ordnung noch eine Verfügung darüber getroffen worden ist.

IV.

In soferne bereits eingebrachte Klagen oder Gesuche, worüber die Verhandlung nach den Artikeln I und II erst einzuleiten ist, den Vorschriften der neuen Process-Ordnung nicht entsprechen, hat das Gericht vor der Einleitung der Verhandlung den Parteien darüber allenfalls unter Vorladung derselben die erforderliche Belehrung und nöthigenfalls zur verbesserten Ueberreichung eine angemessene Frist zu ertheilen.

V.

In denjenigen Rechtsstreitigkeiten, worüber die Verhandlung bei Beginn der Wirksamkeit der neuen Process-Ordnung bereits eingeleitet ist, welche aber noch nicht zur Urtheilsschöpfung eingereicht sind, hat das Gericht, im Falle von dem einen oder dem andern Theile um die Fortsetzung des Verfahrens angesucht wird, sogleich eine Tagsatzung anzuordnen, um bei derselben ins Klare zu setzen, was zur Verbesserung des bisherigen Verfahrens vorzukehren sei, damit dasselbe nach den Vorschriften der neuen Process-Ordnung fortgesetzt werden könne. Hienach ist die erforderliche Ergänzung des Verfahrens einzuleiten.

VI.

Die zum Erkenntnisse in erster Instanz bereits überreichten Rechtsstreitigkeiten sind zwar nach den bisher bestandenen Gesetzen zu beurtheilen und zu entscheiden. Alle Erkenntnisse sind jedoch in der durch die Process-Ordnung vorgeschriebenen Form auszufertigen. Auch ist, in soferne es bei der Entscheidung auf die Ausführung eines Beweises durch Zeugen oder durch Sachverständige, oder auf die Ablegung eines Eides ankommt, dieselbe nach den Bestimmungen dieser Process-Ordnung anzuordnen und zu bewerkstelligen.

VII.

Auf gleiche Weise ist sich auch in Rücksicht der Entscheidungen höherer Instanz zu benehmen, welche erst nach eingetretener Wirksamkeit der gegenwärtigen Process-Ordnung über früher in unterer Instanz bereits entschiedene Rechtsstreitigkeiten zu fällen sind. Zugleich ist aber hiebei auch die Bestimmung des §. 22 der Allerhöchsten Entschliessung vom 3. November 1849 über die provisorische Gerichtsverfassung und Process-Ordnung in Ungarn und jener vom 1. März 1850 für Croatien und Slavonien zu beobachten, nach welcher ausser der Berufung (Appellation) und der Erneuerung des Rechtsstreites (novum simplex) alle übrigen im Sinne der früheren Gesetze bestandenen Rechtsmittel für unstatthaft erklärt worden sind.

VIII.

Berufungen und Recurse sind, von der Wirksamkeit der neuen Process-Ordnung angefangen, gegen die früher ergangenen, aber noch nicht zur Rechtskraft gediehenen Urtheile

wej w formach i terminach w tejże ustawie przepisanych podawane, i w formie tamże przepisanej rozstrzygane.

IX.

Rozporządzenia sądowe, doręczane będą od chwili zaprowadzenia niniejszej ustawy procesowej, także we wszystkich jeszcze wiszących procesach według przepisów tejże ustawy.

X.

Zostaje w swej mocy postanowienie §. 29. Najwyższego rozporządzenia z dnia 3. Listopada 1849 r. dla Węgier, tudzież z d. 1. Marca 1850 r. dla Krocacji i Sławonii, mocą którego wszystkie procesa, odnoszące się do stosunków awitykalnych, tudzież wszelkie spory, dotyczące zastawu dóbr szlacheckich, jeżeli już są wytoczone, zawieszone zostały w swym biegu aż do dalszego rozporządzenia i nie mogą oraz w ciągu zawieszenia sądownictwa nowe procesa na zasadzie co dopiero wyrażonych pretensyj prawnych być rozpoczęte.

XI.

Posiadaczom gruntów, z których posiadaniem połączona była urbaryalność, obecnie zniesiona, nie będą mogły być wypowiedziane kapitały, pożyczone im przed 11. Kwietnia 1848 r., z wyjątkiem weksłów, zasadzających się na stosunkach handlowych, i tylko niezapłacone prowizye prawne ściągane być mogą w drodze sądowego postępowania. Do tego stosunku więc nie odnosi się przepis §. 446. ustawy procesowej o nieprzypuszczalności jakiegokolwiebądź moratorium, a sądy nie będą przyjmować skarg lub proźb o egzekucyę, wspomnianemu postanowieniu przeciwnych.

XII.

Ponieważ nie wszędzie zaprowadzone są księgi gruntowe lub intabulacyjne, lub inne tym podobne, przeto postanowienia, zawarte po różnych miejscach ustawy procesowej, a mianowicie w rozdziale dwudziestym drugim o egzekucyi, odnoszące się do zarządzeń w księgach publicznych, zastosowane będą tam tylko, gdzie takowe księgi istnieją, i o tyle tylko, o ile pozwala tego urządzenie tychże ksiąg. Dla tego też winny będą sądy przestrzegać przepisów, zawartych w rozdziale dwudziestym trzecim o rozdzieleniu ceny kupna dóbr, sprzedanych w drodze egzekucyi, wymagających istnienia ksiąg publicznych, tam tylko, gdzie takowe księgi istnieją, mianowicie sprawić sobie wiadomość należytą o wierzycielach hipotecznych, potrzebną do rozdzielenia ceny kupna, gdzie księgi publiczne albo wcale nie istnieją, albo należytego urządzenia nie mają, przez wezwanie edyktałne, §^m 509 przewidziane.

XIII.

Ponieważ dopiero uregulowanemi być muszą osobną Najwyższą ustawą stosunki względem niektórych dóbr nieruchomych, wynikające z dawnego prawa *avicitatis*, i

und Bescheide in den, durch die Process-Ordnung vorgeschriebenen Formen und Fristen anzubringen und in der darin festgesetzten Form zu entscheiden.

IX.

Die Zustellung der gerichtlichen Verordnungen hat, von dem Zeitpunkte der Wirksamkeit der gegenwärtigen Process-Ordnung angefangen, auch in allen noch hangenden Rechtsstreitigkeiten nach den Vorschriften derselben zu geschehen.

X.

Die Bestimmung des §. 29 der Allerhöchsten Entschliessung vom 3. November 1849 für Ungarn und jener vom 1. März 1850 für Croatien und Slavonien, wornach alle Rechtsstreitigkeiten, welche sich auf Aviticitätsverhältnisse beziehen und alle die Verpfändung adeliger Güter betreffenden Prozesse, in soferne dieselben schon im Gange sind, bis auf weitere Verfügung einem Gerichtsstillstande unterzogen wurden, und auf Grundlage der eben aufgezählten Rechtsansprüche während der Dauer dieses Rechtstillstandes keine neuen Prozesse anhängig gemacht werden dürfen, bleibt unverändert.

XI.

Denjenigen Grundbesitzern, mit deren Grundbesitze eine nunmehr aufgehobene Urbarialität verbunden war, dürfen Capitalien, welche ihnen vor dem 11. April 1848 dargeliehen worden sind, mit Ausnahme der aus Handelsverbindungen herrührenden Wechsel nicht aufgekündigt, und nur die unbezahlten gesetzlichen Zinsen dürfen im Wege des gerichtlichen Verfahrens eingetrieben werden. Auf dieses Verhältniss hat daher die Anordnung des §. 446 der Process-Ordnung über die Unzulässigkeit jedes Moratoriums keinen Bezug, und der angeführten Bestimmung zuwider laufenden Klagen oder Executionsführungen darf von den Gerichten keine Folge gegeben werden.

XII.

Da Grund- oder Intabulationsbücher oder denselben ähnliche öffentliche Bücher nicht überall bestehen, so sind auch die, an mehreren Stellen der Process-Ordnung, insbesondere in dem zwei und zwanzigsten Hauptstücke von der Execution enthaltenen Bestimmungen, welche sich auf Vorkehrungen in den öffentlichen Büchern beziehen, nur dort, wo dergleichen Bücher bestehen, und in soweit in Anwendung zu bringen, als es die Beschaffenheit der Bücher gestattet. Daher haben die Gerichtsbehörden auch diejenigen Vorschriften des drei und zwanzigsten Hauptstückes über die Vertheilung des Kaufschillinges im Executionswege verkaufter Güter, welche den Bestand der öffentlichen Bücher voraussetzen, nur dort zu beobachten, wo dieselben vorhanden sind, und sich insbesondere die zum Zwecke der Kaufschillingevertheilung erforderliche Kenntniss der Pfandgläubiger, im Falle öffentliche Bücher gar nicht, oder nicht in gehöriger Beschaffenheit vorhanden sind, durch die im §. 509 vorgesehene Edictalvorladung zu verschaffen.

XIII.

Da ferner die rücksichtlich mehrerer unbeweglicher Güter obwaltenden, aus der bestehenden Aviticität und den sogenannten Pfandverträgen (contractibus pignoratitius, emtio-

z tak zwanych kontraktów zastawu *contractibus pignoratitiis, emtionibus et conditionibus temporaneis*), przeto stanowi się względem prowadzenia egzekucyi co do tychże dóbr, iż takowe, podobnie jak inne dobra, nietylko podciągnięte być mogą według przepisów nowej ustawy procesowej, pod sekwestrację i wydzierżawienie, lecz także oszacowane i sprzedane w drodze egzekucyi (§§. 480—525). Jednakże, dopóki nie nastąpi uregulowanie rzeczonych stosunków Najwyższą ustawą, zastrzeżone będą dłużnikowi prawa wykupna, służące mu na mocy dotychczasowych ustaw krajowych, a zaś tym, którzy z dawniejszych stosunków awitykalnych lub z kontraktów zastawu prawa sobie do dóbr roszczą, wynikające ztąd pretensye do kupiciela o tyle, o ile takowe utrzymanemi będą, wydać się mającem Najwyższem postanowieniem.

XIV.

W procesach wekslowych zachowane będzie, począwszy od d. 1. Stycznia 1853 także w Węgrzech, Kroacyi, Sławonii, województwie Serbskiem i banacie Temeskim, postępowanie wekslowe, ogłoszone dla kilku innych krajów koronnych rozporządzeniem ministerstwa sprawiedliwości z dnia 25. Stycznia 1850 r. Nr. 52 dz. pr. p., przez co zniesionemi zostają rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 25. Stycznia 1850 N. 53 dz. pr. p. i druga część XV. Art. prawa węgierskiego z r. 1840, równie jak odnoszące się do niego postanowienia Art. VI. z roku 1844.

O ile zaś postępowanie wekslowe nie zawiera szczególnych przepisów, postępować należy także i w sprawach wekslowych według niniejszej ustawy procesowej. Stanowi się przeto w szczególności, iż odwołanie się, uczynione w §. 12 postępowania wekslowego na niektóre postanowienia Najwyższej uchwały z dnia 18. Paździer. 1845 o procesie sumarycznym nie będzie zastosowane w rzeczonych tu krajach koronnych, lecz w miejsce tejsze przestrzegać należy przepisów nowej ustawy procesowej cywilnej z odmianami, objętymi w postępowaniu wekslowem, a mianowicie w §. 12 onegoż.

XV.

Postępowanie krydalne, przepisane w Art. XXII. sejmu z r. 1840, zostanie tym czasem w swej mocy, o ile takowe nie zostało zmienione przez inne w tym czasie wydane rozporządzenia. Jednakże niemniej i w procesie krydalnym, zastosować należy przepisy nowej ustawy procesowej co do rodzaju środków dowodowych i ocenienia ich masy prawnej.

Alienacya majątku krydalnego, odbywać się winna według przepisów zawartych w postępowaniu sądowem co do oszacowania i licytacyi dóbr, podciągniętych pod egzekucję tak ruchomych jako też nieruchomych. Oraz nakazuje się, iż różnica jaka dotąd zachowywaną bywała przy alienacyi majątku krydalnego między dobrami nieszlacheckimi a szlacheckimi, na przyszłość ustaje, i dobra ostatniego tego rodzaju,

nibus et venditionibus temporaneis) herrührenden Verhältnisse erst durch ein besonderes Allerhöchstes Gesetz geregelt werden müssen, so wird in Ansehung der Executionsführung auf solche Güter bestimmt, dass dieselben zwar so wie andere Güter nach den Vorschriften der neuen Process-Ordnung nicht nur der Sequestration oder Verpachtung, sondern auch der executiven Schätzung und Feilbietung (§§. 480 - 525) unterzogen werden können. Doch soll in so lange, bis die Regelung der obenerwähnten Verhältnisse durch ein Allerhöchstes Gesetz erfolgt seyn wird, dem Schuldner das, nach den bisherigen Landesgesetzen zustehende Wieder-Einlösungsrecht, und denjenigen, welchen aus der bestandenen Aviticität oder aus Pfandverträgen etwa Rechte auf das Gut zukommen, die hieraus entspringenden Ansprüche gegen den Käufer in soweit vorbehalten bleiben, als sie durch die erfließende Allerhöchste Bestimmung werden aufrecht erhalten werden.

XIV.

In Wechselstreitigkeiten ist vom 1. Jänner 1853 angefangen, auch in Ungarn, Croaticen, Slavonien, der serbischen Woiwodschaft und dem Temeser Banate das, mit Justizministerial-Verordnung vom 25. Jänner 1850, Nr. 52 des Reichs-Gesetzblattes, für mehrere andere Kronländer kundgemachte Wechselverfahren zu beobachten, wodurch die Justizministerial-Verordnung vom 25. Jänner 1850, Nr. 53 des Reichs-Gesetzblattes und der zweite Theil des XV. ungarischen Gesetz-Artikels vom Jahre 1840, sowie die auf denselben Bezug habenden Bestimmungen des VI. Artikels vom Jahre 1844 ausser Kraft zu treten haben.

In sofern jedoch das Wechselverfahren keine besonderen Vorschriften enthält, ist sich auch in Wechselstreitigkeiten nach der gegenwärtigen Process-Ordnung zu benehmen. Daher wird insbesondere erklärt, dass die in dem §. 12 des Wechselverfahrens vorkommende Beziehung auf einige Bestimmungen der Allerhöchsten Entschliessung vom 18. October 1845 über den summarischen Process in den hier erwähnten Kronländern keine Anwendung finde, sondern anstatt der letzteren die Vorschriften der neuen Civilprocess-Ordnung mit den, in dem Wechselverfahren und insbesondere in dem §. 12 desselben selbst enthaltenen Abweichungen zu gelten haben.

XV.

Das durch den Artikel XXII des Reichstages vom Jahre 1840 vorgeschriebene Concurs-Verfahren bleibt, in sofern dasselbe nicht durch andere inzwischen erlassene Verfügungen bereits Abänderungen erlitten hat, einstweilen in Kraft. Doch sind auch im Concursprocesse die Vorschriften der neuen Process-Ordnung über die Beschaffenheit der Beweismittel und die Beurtheilung der rechtlichen Kraft derselben in Anwendung zu bringen.

Die Veräusserung des Concurs-Vermögens ist nach den über die Schätzung und Feilbietung in Execution gezogener beweglicher und unbeweglicher Güter in der Process-Ordnung enthaltenen Bestimmungen vorzunehmen. Zugleich wird angeordnet, dass der in Beziehung auf die Veräusserung des Concurs-Vermögens bisher bestandene Unterschied zwischen unadeligen und adeligen Gütern künftig aufzuhören habe, und auch die Güter der letzteren Art, unter den im Artikel XIII der gegenwärtigen Verordnung erwähnten

podlegać mogą alienacyi podobnie jak wszelki inny majątek krydalny, pod zastrzeżeniami w Art. XIII. niniejszego rozporządzenia wspomnionemi.

XVI.

W postępowaniu przed sądami wojskowemi, niniejsza ustawa procesowa nie będzie mieć zastosowania.

XVII.

Ponieważ zresztą tak niniejsze rozporządzenie, jak ustawa procesowa, pierwotnie w języku niemieckim są sporządzone, przeto wszelkie tłumaczenia na inne języki krajowe, które niebawem uskutecznione będą, według tekstu niemieckiego ocenione być winny.

Krauss m. p.

191.

Rozrządzenie ministerstwa finansów z dnia 22. Września 1852,

którem, w dodatku do rozrządzenia z dnia 14. Sierpnia 1852 r. (Nr. 163 dz. pr. p. Cz. L.) wymienione zostają kasy rządowe królestwa Dalmacyi, w których kaucya od wydawania peryodycznego pisma drukowego treści politycznej, lub w razie zasądzenia wyrokiem sądowym pisma drukowego peryodycznego, złożoną być winna.

W dodatku do tutejszego rozrządzenia z dnia 14. Sierpnia 1852 r. Nr. 160 dz. pr. p. Cz. L., podaje się do wiadomości, iż dla królestwa Dalmacyi, wyznacza się główną kasę krajową w Zadrze, tudzież kasy obwodowe w Spalato, Raguzie i Cattaro jako kasy rządowe, w których składana być może kaucya od wydawania peryodycznego pisma drukowego treści politycznej, lub w razie zasądzenia wyrokiem sądowym pisma drukowego peryodycznego.

Baumgartner m. p.

192.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 25. Września 1852,

objaśniające §. 3. cesarskiego rozporządzenia z dnia 20. Marca 1851 co do zgłaszania pretensyj, opartych na prawie cywilnem do majątku, ogłoszonego za przepały, osób w Węgrzech, Kroacyi, Sławonii, województwie Serbskiem i w banacie Temeskim.

Na wniesione zapytanie, w jaki sposób obliczonym być ma termin 6-miesięczny, wyrażony w §^{fic} 3. rozporządzenia cesarskiego z d. 20. Marca 1851 r., Nr 72. dz. pr. p. wyznaczony do zgłoszenia się z pretensjami do majątku, skonfiskowanego osobom zasądzonym za zbrodnię stanu przez sądy wojenne, w tych przypadkach, w których przy upływie terminu sześciu miesięcy po wydaniu wspomnionego rozporządzenia cesarskiego, wyroki sądów wojennych jeszcze nie zapadły, albo jeszcze przez pisma publiczne

Beschränkungen gleich allem übrigen Concurrs-Vermögen der Veräußerung unterzogen werden können.

XVI.

Auf das Verfahren vor den Militärgerichten findet die gegenwärtige Process-Ordnung keine Anwendung.

XVII.

Da übrigens die gegenwärtige Verordnung sowohl, als die Process-Ordnung selbst ursprünglich in der deutschen Sprache verfasst sind, so sind die, unverzüglich davon zu veranstaltenden Uebersetzungen in die übrigen Landessprachen nach diesem Texte zu beurtheilen.

Krauss m. p.

191.

Erlass des Finanzministeriums vom 22. September 1852,

womit nachträglich zu dem Erlasse vom 14. August 1852, Nr. 163, Reichsgesetzblatt St. L., jene Staatscassen des Königreiches Dalmatien namhaft gemacht werden, bei denen die Caution für Herausgabe einer periodischen Druckschrift politischen Inhaltes, oder im Falle einer gerichtlichen Verurtheilung einer periodischen Druckschrift erlegt werden kann.

Im Nachhange zum hierortigen Erlasse vom 14. August 1852, Nr. 163, Reichsgesetzblatt St. L., wird bekannt gemacht, dass für das Königreich Dalmatien die Staatscassen, bei denen die Caution für Herausgabe einer periodischen Druckschrift politischen Inhaltes, oder im Falle einer gerichtlichen Verurtheilung einer periodischen Druckschrift, erlegt werden kann, die Landes-Hauptcasse in Zara, dann die Kreiscassen zu Spalato, Ragusa und Cattaro sind.

Baumgartner m. p.

192.

Verordnung des Justizministeriums vom 25. September 1852,

zur Erläuterung des §. 3 der kaiserlichen Verordnung vom 20. März 1851, über die Anmeldung der Privatrechts-Ansprüche auf das für verfallen erklärte Vermögen kriegsgerichtlich verurtheilter Personen in Ungarn, Croatien und Slavonien, der Woiwodschafft Serbien und dem Temeser Banate.

Ueber die entstandene Frage, wie die in dem §. 3 der kaiserlichen Verordnung vom 20. März 1851, Nr. 72 des Reichsgesetzblattes, festgesetzte Frist von sechs Monaten zur Anmeldung der Ansprüche auf das confiscirte Vermögen wegen Hochverrathes kriegsgerichtlich verurtheilter Personen in denjenigen Fällen zu berechnen sei, in welchen die kriegsgerichtlichen Urtheile bei Ablauf der Frist von sechs Monaten nach dem Tage der erwähnten kaiserlichen Verordnung noch nicht ergangen oder doch durch die öffentlichen Blätter noch

ogłoszonemi nie zostały, równie jak w przypadkach, w których wyroki dopiero w przyszłości wydanemi i ogłoszonemi będą; ministerstwo sprawiedliwości w porozumieniu z ministerstwem finansów, wydają następujące objaśnienie:

W przypadkach, w których wyroki sądów wojennych w pismach publicznych ogłoszonemi zostały dopiero po upływie terminu wyznaczonego w §. 3. wspomnianego rozporządzenia cesarskiego, zgłosić się należy ze wszystkimi pretensjami do majątku konfiskacyi ulegającego, w przeciągu 6^u miesięcy od dnia niniejszego rozporządzenia; w przypadkach zaś, w których wyroki dopiero po niniejszem rozporządzeniu wydanemi, lub po temże przez pisma publiczne ogłoszonemi będą, w przeciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym każdy wyrok z osobna w pismach publicznych ogłoszonym zostanie.

Krauss m. p.

193.

Rozrządzenie ministerstw spraw wewnętrznych i sprawiedliwości z dnia 27. Września 1852,

obowiązujące w królestwach Węgier, Kroacyi i Sławonii z wybrzeżem Kroackiem, w Wielkim-księstwie Siedmiogrodzkim, województwie Serbskiem i banacie Temeskim, tudzież w Wielkim-księstwie Krakowskiem;

którem, na mocy Najwyższego postanowienia z d. 4. Maja 1852, zaprowadzoną zostaje chłosta cielesna jako kara dyscyplinarna w domach kary i zakładach więziennych, przeciw zasądzonym i więźniom pod śledztwem zostającym, z pewnemi ograniczeniami i ostrożnościami.

Ponieważ Jego c. k. apostolska Mość zezwolił raczył Najwyższem postanowieniem Swojem z d. 4. Maja 1852 Nr. 102 dz. pr. p., ażeby kara cielesna, jako kara dyscyplinarna, zaprowadzoną została w domach kary i zakładach więziennych, przeciw zasądzonym i więźniom pod śledztwem zostającym tam, gdzie tego zachodzi potrzeba, z pewnemi ograniczeniami i ostrożnościami, a na mocy patentu cesarskiego z dnia 27. Maja 1852 ogłoszona rewidowana księga ustaw karnych weszła w wykonanie z dniem 1. Września 1852 r. także i w królestwach Węgier, Kroacyi i Sławonii, z wybrzeżem Kroackiem, w Wielkim-księstwie Siedmiogrodzkim, w województwie Serbskiem z banatem Temeskim i w Wielkim-księstwie Krakowskiem; przeto ogłoszony i przepisany zostaje przepis ten także i dla tychże krajów koronnych.

Rzeczona kara dyscyplinarna tylko w następujących przypadkach wykonywaną będzie:

- a) w razie ciężkiej obrazy słowem lub czynem wyrządzonej urzędnikom jako też straży i innemu personale dozorcemu;
- b) w razie złośliwego uszkodzenia lub zniszczenia części i efektów do urządzenia aresztu należących, tudzież efektów żywności, wyjąwszy w przypadkach, w których się wykazuje istota czynu zbrodniewego.

nicht bekannt gemacht waren, oder in welchen die Schöpfung und Bekanntmachung derselben erst in der Folge vor sich gehen wird, hat das Justizministerium im Einvernehmen mit dem Ministerium der Finanzen die Erläuterung dahin zu erlassen befunden:

In denjenigen Fällen, in welchen die kriegsgerichtlichen Urtheile erst nach dem Verlaufe der in dem §. 3 der erwähnten kaiserlichen Verordnung bestimmten Frist durch die öffentlichen Blätter kundgemacht worden sind, hat die Anmeldung aller Ansprüche auf das dadurch der Confiscation unterworfenen Vermögen binnen sechs Monaten vom Tuge der gegenwärtigen Verordnung, in denjenigen Fällen aber, in welchen die Urtheile erst nach dieser Verordnung geschöpft oder doch erst nach derselben durch die öffentlichen Blätter bekannt gemacht werden, binnen sechs Monaten vom Tuge der Bekanntmachung jedes Urtheiles durch die öffentlichen Blätter zu geschehen.

Krauss m. p.

193.

Erlass des Ministeriums der Justiz und des Innern vom 27. September 1852,

giltig für das Königreich Ungarn, Croatien und Slavonien mit dem croatischen Küstenlande, das Grossfürstenthum Siebenbürgen, die Woïwodschaft Serbien und das Temeser Banat, und das Grossherzogthum Krakau,

wodurch in Folge Allerhöchster Entschliessung vom 4. Mai 1852 die körperliche Züchtigung als Disciplinarstrafe in den Strahhäusern und in den Gefangen-Anstalten der Gerichte wider Sträflinge und Untersuchungs-Gefangene unter bestimmten Einschränkungen und Vorsichtsmassregeln eingeführt wird.

Nachdem Seine kaiserliche königliche Apostolische Majestät mit Allerhöchster Entschliessung vom 4. Mai 1852 (Nr. 102 des Reichsgesetzblattes) zu gestatten geruht haben, dass die körperliche Züchtigung als Disciplinarstrafe in den Strahhäusern und Gefangen-Anstalten der Gerichte wider Sträflinge und Untersuchungs-Gefangene, dort, wo eine Nothwendigkeit hierzu vorhanden ist, unter bestimmten Einschränkungen und Vorsichtsmassregeln eingeführt werde: so wird diese Vorschrift bei dem Umstande, als das mit dem kaiserlichen Patente vom 27. Mai 1852 kundgemachte revidirte Strafgesetzbuch mit 1. September 1852 auch in den Königreichen Ungarn, Croatien und Slavonien mit dem croatischen Küstenlande, dem Grossfürstenthume Siebenbürgen, der Woïwodschaft Serbien und dem Temeser Banate und dem Grossherzogthume Krakau in Wirksamkeit getreten ist, auch für diese Kronländer kundgemacht, und zur Darnachachtung vorgezeichnet:

Diese Disciplinarstrafe hat nur in folgenden Fällen in Anwendung zu kommen:

- a) bei grober, wörtlicher oder thätlicher Beleidigung der Beamten, wie auch der Wache und des sonstigen Aufsichtspersonales;
- b) bei boshafter Beschädigung oder Zerstörung von Arrest-Einrichtungsstücken und Effecten, oder von Nahrungsmitteln, ausgenommen in Fällen des vorhandenen Thatbestandes von Verbrechen:

- c) w razie spiknienia się lub czynnego oporu przeciw przełożonym, straży lub personalnie dozorcemu;
- d) w innych przypadkach przestępstwa, po bezskutecznem użyciu kar łagodniejszych; nakoniec
- e) jeżeli, z uwagi na usposobienie umysłowe i stopień oświecenia osoby pod karę podpadłej, wszakże to tylko w razach ważniejszych przekroczeń, użycie wszelkiej innej kary już naprzód za bezskuteczne uznanem będzie.

Kijami karani być mogą mężczyźni dorośli, różgami zaś młodzieńcy, nie mający pełna lat 18 i osoby żeńskie; w każdym jednak tu razie tylko po uprzednim obejrzeniu i oświadczeniu zdania lekarza lub chirurga. Liczba razów nie powinna nigdy przenosić nad 20. Do wymierzenia tej kary, którą zawsze poprzedzić winno sporządzenie krótkiego konstytutu względem zachodzącego przypadku kary, upoważniony jest w domach kary przełożony ich, a to, jeżeli nie przenosi 10 razów, za następnem zawiadomieniem przełożonej władzy politycznej, oprócz tego zaś tylko po uprzednio zasięgnięciem pozwoleniu władzy przełożonej. Przeciw więźniom pod śledztwem zostającym, tudzież przeciw skazanym w więzieniach sądowych, wyż rzeczona kara tylko na mocy uchwały sądowej wymierzoną być może, o czem też w protokole karnym dyscyplinarnym wzmiankę uczynić należy.

Bach m. p. Krauss m. p.

194.

Patent cesarski z dnia 29. Września 1852,

obowiązujący w całym obrębie państwa

mocą którego rozpisują się podatki bezpośrednie na rok administracyjny 1853.

My Franciszek Józef pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austriacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Sławonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiążę Austrii; Wielki - Książę Toskany i Krakowa; Książę Lotaryngii, Solnogradu, Styryi, Karyntyi, Kraiiny i Bukowiny; Wielki-Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii, Książę górnego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zadry; książęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski, Książę Trydentu i Bryksenu; Margrabia górnej i dolnej Luzacyi i na Istrii; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryestu, Kattary i na Marchii windyjskiej; Wielki-Wojewoda województwa Serbii i t. d. i t. d.

Dla pokrycia potrzeb państwa w roku administracyjnym 1853, rozporządzamy, po wysłuchaniu Naszych ministrów i zasięgnięciu zdania Naszej Rady państwa, co następuje:

- c) bei Zusammenrottungen und bei thätlicher Widerstandleistung gegen die Vorgesetzten, die Wache oder das Aufsichtspersonale;
- d) in anderen Uebertretungsfällen nach fruchtloser Anwendung der gelinderen Strafmittel, und endlich
- e) wenn mit Rücksicht auf die Gemüthsart und Bildungsstufe des zu bestrafenden Individuums, jedoch nur bei erheblicheren Disciplinarvergehen die Anwendung jeder anderen Strafe im Vorhinein als unwirksam anerkannt werden sollte.

Mit Stockstreicheln dürfen nur erwachsene Männer, mit Ruthenstreicheln aber Jünglinge, die das 18. Lebensjahr noch nicht zurückgelegt haben und Weibspersonen, jedesmal gegen vorläufige Besichtigung und Beurtheilung durch einen Heil- oder Wundarzt gezüchtigt werden. Die Zahl der Streiche soll sich nie über 20 erstrecken. Zur Verhängung dieser Strafe, welcher die Aufnahme eines kurzen Constitutes über den Straffall vorangehen muss, ist in den Strahäusern der Vorstand, wenn sie nicht 10 Streiche überschreitet, gegen nachträgliche Anzeige an die vorgesetzte politische Behörde, ausserdem aber gegen vorläufig einzuholende Bewilligung der vorgesetzten Behörde ermächtigt. Gegen Untersuchungs-Gefangene und Sträflinge in den Gefangen-Anstalten der Gerichte darf diese Strafe nur in Folge Beschlusses des Gerichtes verhängt und es muss der Vollzug in dem Disciplinar-Strafprotokolle angedeutet werden.

Bach m. p. **Krauss** m. p.

194.

Kaiserliches Patent vom 29. September 1852,

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

womit die directen Steuern für das Verwaltungsjahr 1853 ausgeschrieben werden.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;

König von Ungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmatien, Croatien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem etc.; Erzherzog von Oesterreich; Grossherzog von Toscana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Grossfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg etc.; Herr von Triest, von Cattaro und auf der windischen Mark; Grosswoiwod der Woiwodschaft Serbien etc. etc.

Zum Belufe der Bedeckung der Staats-Erfordernisse im Verwaltungsjahre 1853 finden Wir, nach Vernehmung Unserer Minister und nach Anhörung Unseres Reichsrathes Folgendes anzuordnen:

Pierwsze. W roku administracyjnym 1853, opłacane będą podatki gruntowe, domowe, zarobkowe i dochodowe, wraz z dodatkami do nich, w tym samym wymiarze i według tych postanowień, jakie były przepisane na rok 1852, przyczem czynimy zastrzeżenie, iż zmiany tak co do wysokości, jako też co do sposobu opłacania podatków bezpośrednich, w miarę potrzeby będą poczynione i do powszechnej wiadomości podane.

Drugie. Do tych krajów koronnych, w których podatek gruntowy według wykazów stałego katastru po szesnaście złotych reńskich od stu złotych reńskich czystego dochodu, jako podatek zwyczajny nałożony być ma, policzyć także należy na rok administracyjny 1853 ową część Naszego królestwa Czeskiego, w którym kataster obecnie ukończonym został.

Nasz minister finansów, poleconem sobie ma wykonanie niniejszego rozporządzenia.

Dan w Naszem głównem i stołecznem mieście Wiedniu dnia dwudziestego dziewiątego Września, tysiąc ośmset pięćdziesiątego drugiego roku, panowania Naszego w roku czwartym.

Franciszek Józef m. p.

Hr. Buol-Schauenstein m. p.

Baumgartner m. p.

Z Najwyższego rozkazu,

Ransonnet m. p.

Erstens. Im Verwaltungsjahre 1853 sind die Grundsteuer, die Gebäudesteuer die Erwerbsteuer und die Einkommensteuer, sammt den Zuschlägen zu diesen Steuern, in dem Ausmasse und nach den Bestimmungen, die für das Jahr 1852 vorgeschrieben wurden, zu entrichten, wobei Wir Uns jedoch vorbehalten, die im Laufe des Verwaltungsjahres etwa erforderlichen Veränderungen in dem Ausmasse und der Entrichtungsart der directen Abgaben, nach Massgabe des Erfordernisses eintreten und allgemein kundmachen zu lassen.

Zweitens. Den Kronländern, in welchen die Grundsteuer nach den Ergebnissen des stabilen Katasters mit sechzehn Gulden von hundert Gulden Rein-Ertrag als ordentliche Steuer umzulegen ist, wird für das Verwaltungsjahr 1853 auch jener Landestheil Unseres Königreiches Böhmen, in welchem der Kataster nunmehr vollendet ist, beigezählt.

Unser Finanzminister ist mit der Ausführung dieser Anordnungen beauftragt.

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien, den neun und zwanzigsten September, Eintausend Achthundert zwei und fünfzig, Unserer Reiche im vierten Jahre.

Franz Joseph m. p.

Gr. Buol-Schauenstein m. p. **A. Baumgartner** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

Kanssonet m. p.

